

ACTIVIȘTII DE PARTID DIN ANII '50 ÎNTRE DISCURSUL OFICIAL ȘI LIMBAJUL CURENT

CRISTIAN ANDREI SCĂICEANU
cristianscaiceanu@gmail.com
Muzeul Băncii Naționale a României

COMMUNIST PARTY ACTIVISTS OF THE '50s BETWEEN OFFICIAL SPEECH AND EVERYDAY LANGUAGE

ABSTRACT

This article is based on several letters from the author's collection and tries to lay bare an impregnation of every-day speech by communist activists with official slogans. Activists were modest people back in the day, some of them even had a modest education. Being part of structures of communist propaganda altered their speech; themes of official discourse got blended with day-to-day issues, and common speech became perverted by clichés of official propaganda.

Keywords: communism, propaganda, Stalin, party activists, slogans.

Activiștii de partid ai anilor '50, din eșaloanele inferioare, erau oameni simpli, cu o pregătire intelectuală modestă. Unii dintre ei au fost numiți de către partid în funcții de răspundere, fiind puși în situația de a conduce sau coordona diverse activități ce necesitau studii cu mult peste nivelul lor. Din cauza instrucției sumare de care au beneficiat, mulți dintre ei nu aveau un vocabular elevat și chiar dacă își însușiseră șabloanele limbajului oficial, câteodată mai foloseau expresii de genul „*dragi tovarăși, naș Floreo și voi, fă*”¹.

În cele ce urmează ne vom ocupa însă de fenomenul invers, acela de pătrundere în limbajul curent a unor expresii și clișee din discursurile oficiale. Vom face acest lucru prin analiza a patru scrisori, primite între 1949 și 1951 de un

¹ Nici în eșaloanele superioare situația personalului instruit nu era mai bună. La Secția de propagandă și agitație a Comitetului Central al PMR erau 61 de activiști în 1949, dintre care doar unul avea studii superioare, 19 aveau „*școli superioare de partid*”, 7 aveau bacalaureatul și 9 aveau 4 clase primare (Dinu C. Giurescu (coord.), *Istoria Românilor*, vol. X, *România în anii 1948-1989*, București, Editura Enciclopedică, 2013, p. 89). Chiar dacă situația s-a îmbunătățit simțitor, prin anii '70 mai erau absolvenți ai facultăților muncitorești, cu durata studiilor cuprinsă între 6 luni și 2 ani, care erau considerați cu studii superioare, dar care urmau cursurile serale ale liceului pentru completarea studiilor.

activist de partid, Nicolae Pătrănescu, de la familie și prieteni². Nicolae Pătrănescu, destinatarul scrisorilor, s-a născut în 1925 la Vălenii de Munte. În 1937 a intrat ucenic la fabrica *Feroemail* din Ploiești, unde a lucrat până în 1939, când a părăsit fabrica pentru a se angaja tractorist. Între 1942 și 1949, a lucrat ca ajutor de turnător și apoi turnător la uzina *1 Mai* din Ploiești. Membru al PCR din 1945, în 1949 a fost scos din producție și a lucrat în sectorul de verificare al membrilor de partid³. În fișa lui de cadre se menționa că „are simț de clasă, este inteligent, modest, cu unele cunoștințe politice, are perspective de dezvoltare”⁴.

Una dintre scrisori este scrisă de soție, în ianuarie 1951, pe când activistul lucra la Colegiul de partid al Regionalei PMR Rodna⁵, din Bistrița, a doua de unul dintre frații activistului, pe când acesta era la Județeană PMR Turda⁶, și două scrisori sunt scrise de prieteni, foști colegi de serviciu, care erau activiști de partid la Buzău.

Redăm mai jos cele mai importante pasaje din scrisoarea soției:

„Dragă Țuțulică îmi pare bine că teai hotărât ca să ne mutăm acolo, numai să găsești casă mai curând, să nu mai amâni poate să fie și o casuță mai mică cu lumină, dar de ce nu vorbești cu Tov. Pârvolescu la telefon, vezi el ce spune, nu după ce ne mutăm, imediat să-ți viie ordin de mutare cu serviciu chiar de te mută dar poate mai târziu așa el îți spunea, eu cu cumnatu am vorbit într-o z în privința mutatului și el spunea că are să aducă pe un Tov. care vrea să se mute el spune dar nu știu dacă are să poată de proprietar.

Dragă Țuțulică sunt cam supărată pe cumnatu că mia întrerupt într-o seară lumina ca să nu mai cânte radio și ma lăsat pe întuneric eu nu știam ce este credeam că este de la uzină dar mia spus ea [cumnata-n.n] a doua zi ca să nu mai cânte radio când ei s'a culcat că lumina el mi-a întrerupt dar putea sa viie sămi

² Toate cele patru scrisori se găsesc în colecția autorului. Nu am intervenit sub nici o formă în textele preluate din scrisori, păstrând stilul și ortografia autorilor.

³ În august 1944, Partidul Comunist din România avea înregistrați mai puțin de 1.000 de membri. După ce a devenit partid de guvernământ a avut o creștere explozivă a numărului de membri: 256.863 în octombrie 1945 și 799.351 în decembrie 1947. Valul masiv de înscrieri în Partidul Muncitoresc Român (PMR – denumire sub care este cunoscut din 1948, după fuziunea cu Partidul Social Democrat), a determinat o verificare a noilor veniți, acțiune desfășurată din noiembrie 1948 și până în mai 1950, urmărindu-se „curățirea partidului de elementele oportuniste, străine și dușmane”. Rezultatul verificării a fost excluderea din partid a circa 192.000 de membri, iar acțiunea a continuat și în anii următori (D.C. Giurescu, *op. cit.*, p. 103).

⁴ Arhivele Naționale Istorice Centrale, Fond CC al PCR Secția Organizatorică. Dosare anexă, dosar nr. 158/1950, f. 36.

⁵ Unitate administrativ-teritorială, cu reședința la Bistrița, a funcționat între 1950 și 1952, și era compusă din partea de est a actualelor județe Bistrița-Năsăud și Maramureș.

⁶ Județul Turda, cu reședința la Turda, a fost o unitate administrativ-teritorială a României între anii 1925 și 1950; anterior, teritoriul său, sub denumirea Turda - Arieș, a fost comitat maghiar (1876-1918) și județ (1919-1925).

spună să-l închid să nu mă lase pe întuneric ce eu știu când ei se culcă! așa că eu cum aud că a venit el eu închid radio ca să nu mai îmi închidă lumina așa că tu să nu mai spui să taci din gură să nu mai spui nimic am să mutăm și atunci are să stea cu alți străini să vedem tot așa are să le facă.

Dragă Țuțulică te rog dacă nu te superi să ei după acolo niște ouă dacă sunt mai efține de 20 că pe aici sunt 20 de lei dacă sunt mai efține adu mai multe pe aici s'a făcut laptele 70 de lei Kg.

Dragă Țuțulică pe aici umblă pe ziua de 20-21 echipe pentru colectarea lucrurilor de îmbrăcăminte pentru Cooreia. Țuțule eu dau cămașa ta aceia care nu te ajunge la gât și o rochiță de a fetii.

[...].

La revedere a ta soție și fică care te dorește și te iubește și te pupăm dulce Marietta și Rodica”.

Dintre toți expeditorii, Marietta Pătrănescu, soția activistului, pare că avea cel mai scăzut nivel de instrucție. Pentru ea punctuația nu exista, iar ortografia îi ridica mari, foarte mari probleme. Din acest motiv scrisoarea ei este greu de citit. Vocabularul trădează de asemenea o persoană cu un nivel educațional mai mult decât modest. Cu toată simplitatea stilului și limbajului folosit, scrisoarea este normală, obișnuită. Deoarece în text nu este nici o referință la locul de muncă al expeditoarei, este posibil ca aceasta să fi fost casnică. Din fișa de cadre a soțului rezultă apartenența ei la Uniunea Femeilor Democrate din România (UFDR). I se adresează soțului firesc, iar problemele pe care le abordează sunt dintre cele mai obișnuite. Vorbește de scumpirea produselor alimentare⁷ – ouăle costau 20 lei bucata, iar laptele 70 lei litrul –, avea năzuințe modeste pentru găsirea unei locuințe la Bistrița, pentru a locui împreună cu soțul – se mulțumea cu o casă mică, dar racordată la sistemul de alimentare cu energie electrică –, evocă unele neînțelegeri mărunte, dar inconfortabile, pe care le avea cu rudele alături de care locuia, legat de folosirea aparatului de radio, chiar și atunci când povestește despre acțiunea de colectare a îmbrăcămintii pentru ajutorarea coreenilor o face natural, fără exagerări de ordin politic sau ideologic⁸. De două ori apare în cuprinsul scrisorii cuvântul *tovarăș* – prin forma prescurtată ”*Tov.*” –, atunci când îi sugerează soțului să-l consulte și pe ”*Tov.*” Pârvulescu privitor la obținerea unei locuințe corespunzătoare la Bistrița și când evocă posibilitatea ca locuința lor să fie ocupată, atunci când vor

⁷ Stabilizarea din 15 august 1947 nu și-a atins decât parțial scopurile, produsele agricole și bunurile de larg consum fiind în continuare insuficiente, fapt ce a generat scumpirea lor.

⁸ Războiul coreean (1950-1953), a opus nordul țării, susținut de China comunistă și URSS, sudului, susținut de SUA și Națiunile Unite; aliniindu-se blocului țărilor comuniste, România a desfășurat ample campanii de susținere – materială și ideologică – a comuniștilor coreeni, inclusiv prin primirea unor refugiați coreeni, care mai puteau fi văzuți prin țară spre sfârșitul anilor '80.

pleca, de un alt tovarăș. În primul caz bănuim că este vorba despre Constantin Pârvulescu⁹, care în acea epocă deținea funcția de președinte al Comisiei Centrale de Control a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român. Până și această referire a fost făcută într-o notă firească, fără conotații politice. Al doilea caz de utilizare a cuvântului *tovarăș* sugerează cumva apartenența la o castă politică a întregii familii, cumnatul intenționând să aducă un alt *tovarăș* pentru a locui acolo.

A doua scrisoare a fost trimisă de unul din frații lui Nicolae Pătrănescu, Constantin, în 14 decembrie 1949. Constantin lucra la Centrul județean de colectare Prahova, din cadrul „D.A.C. – Întreprindere de stat pentru delaborări, antrepozite, colectări”¹⁰, iar Nicolae la Județeană PMR Turda.

Am extras din scrisoarea, redactată pe o hârtie cu antetul întreprinderii unde lucra expeditorul și scrisă cu cerneală roșie, cele mai interesante pasaje:

„*Dragă Frățiorule*

Vei ști că am primit scrisoarea dela tine și-ți comunic eu [că] sunt bine dupecum și ceilalți toți.

Scumpul meu frățior câteva zile ne mai despart de marea zi de sărbătoare aniversarea a 70 de ani de la nașterea scumpului nostru prieten Tov. Stalin și ca drept recunoștință ne vom duce la îndeplinire angajamentele luate.

Dragă Nicule în legătură cu porcul vom vedea noi, poate că lăsăm după Crăciun să luăm mai efin.

Dragă frățiorule te rog să-mi ei pantaloni și dacă poți consumă toate punctele ia și niște ciorapi, niște prosoape și-ți dau eu bani.

[...].

Scumpul meu frățior eu termin și te aștept să vii să stăm de vorbă.

Acum zic la Revedere și salutări tovarășești

Înainte pe drumul lui Lenin și Stalin”.

Scrisoarea impresionează prin folosirea cernelii roșii (culoarea proletariatului de pretudindeni) și a hârtiei cu antetul D.C.A. Dincolo de aceste elemente de decor și în această scrisoare se găsesc referințe la lipsurile care se manifestau pe piața bunurilor de larg consum, confecțiile fiind vizate în cazul de

⁹ Constantin Pârvulescu (1895, Olănești, jud. Vâlcea – 1992, București), membru fondator al PCR, s-a format la școala sovietică. A deținut funcții importante în ierarhia comunistă și a rămas cunoscut ca singurul comunist care a îndrăznit să i se opună față de Nicolae Ceaușescu, prin atitudinea avută la Congresul al XII-lea al PCR din 1979.

¹⁰ Prin activitatea de delaborare se înțelege demontarea și dezafectarea instalațiilor, mașinilor sau muniției devenite inutilizabile sau periculoase; Întreprinderea D.A.C. avea ca atribuții, printre altele, și achiziționarea bunurilor industriale confiscate de stat în cazul infracțiunilor stabilite de organele de cercetare, conform prevederilor Decretului nr. 405 din 20 octombrie 1949, emis de Prezidiul Marii Adunări a Republicii Populare Române.

față – Constantin îi solicită fratelui să cumpere „pe puncte”¹¹ pantaloni, ciorapi și prosoape –, dar cel mai important fragment din scrisoare este introducerea, care este halucinantă! Dacă nu ar fi scris *roșu pe alb* ar fi greu de imaginat că cineva ar începe o scrisoare adresată unui membru al familiei cu menționarea aniversării zilei de naștere a „*scumpului nostru prieten Tov. Stalin*”, chiar dacă acest eveniment a fost pregătit cu câteva luni înainte și a fost sărbătorit cu mult fast, beneficiind de o propagandă deosebită¹². Evenimentul major al sfârșitului de an 1949 nu era nici Crăciunul, nici Anul Nou, ci aniversarea lui Iosif Vissarionovici Stalin! Apoi binomul *Stalin – porc* este năucitor prin rapiditatea cu care autorul scrisorii trece de la angajamentele luate cu ocazia zilei de naștere a lui Stalin la propunerea de a amâna cumpărarea porcului după Crăciun, căci atunci va fi mai ieftin. Scrisoarea este încheiată cu o formulă incredibilă pentru corespondența dintre doi frați: „*acum zic la Revedere, înainte pe drumul lui Lenin și Stalin*”.

Ultimile două scrisori sunt expediate în ianuarie 1951 de doi activiști din Buzău, foști colegi de serviciu cu Nicolae Pătrănescu, care primise între timp însărcinări mai importante, lucrând în sectorul verificărilor membrilor de partid.

Redăm fragmente din prima scrisoare, datată Buzău, 3 ianuarie 1951:

„*Dragi tovarăși la mulți ani* [subliniere în text].

Deși târziu dar totuși este bine să vă scriem pentru că acum sunt și eu sănătos.

Tovarăși vam promis că venim la Dstră să facem revelionul împreună dar cu toate pregătirile noastre am rămas fără rezultat pentru că eu am fost foarte bolnav timp de 3 zile adică 30 dece.1950, 1 și 2 Ian. 1951.

Tov. Pătrănescu știe că mam mai tratat pentru cap la R. Sărat dar acum am fost la pat boala agavându-se pentru că am dat aici peste un doctor care mea făcut

¹¹ Pentru a gestiona cumva penuria de alimente și articole de îmbrăcăminte, guvernul a introdus sistemul de cartele. Acestea se acordau diferențiat, anumitor categorii sociale (muncă excepțional de grea, muncă grea, muncă obișnuită, membrii familiei peste 14 ani, membrii familiei sub 14 ani, nesalariați), dar numai populației din mediul urban (Ioan Lăcustă, 1948-1952. *Republica Populară și România*, București, Editura Curtea Veche, 2005, p. 67). Pe baza cartelelor se puteau cumpăra cantități limitate de alimente, dar și articole de îmbrăcăminte și încălțăminte „pe puncte”. Punctele erau astfel calculate pentru fiecare categorie de cartele, încât se putea cumpăra, deseori, doar un singur produs (Dinu C. Giurescu, *România în timpul lui Gheorghe Gheorghiu Dej*, București, Editura Enciclopedică, 2015, p. 186). Din această epocă a rămas expresia „*costum cumpărat pe puncte*”, care desemna un costum modest, de calitate inferioară.

¹² Aniversarea împlinirii vârstei de 70 de ani de către I.V. Stalin în 1949, a fost un eveniment major al vieții publice românești și sărbătorirea a fost pregătită cu multă grijă. Biroul Politic al PMR, în ședința din 13 mai 1949, a stabilit planul de măsuri: publicarea unor volume cu biografia *părintelui popoarelor*, expoziții de artă și festival de filme consacrate lui Stalin, sesiune științifică la Academia Română, schimbarea numelui orașului și regiunii Brașov în *Orașul Stalin*, respectiv *Poiana Stalin* și regiunea Stalin, manifestații populare în zilele de 20 și 21 decembrie și multe altele.

tratament pentru ureche contrar suferinței mele și acum urmez un tratament la alt doctor însă sunt spre bine și merg la serviciu.

Tovarăși nu încerc să-mi cer scuze pentru că la noi nu există decât critică și autocritică în[să] eu pot sămi fac autocritică numai în sensul că nu mam îngrijit cât am fost pe teren în cursul săptămânii și am răcit deși aveam căciulă am plecat pe teren cu șapca.

[...].

Tovarăși în ceia ce privește familia mea am întocmit planul cincinal însă o parte din producție este secretă și de aceea nu vom vorbi despre producție totuși vă provocăm la întrecere iar punctele le vom stabili când ne întâlnim le avem pregătite în dela 27 Dec. pentru anu nou deaceia vă facem cunoscut poate aveți și Dstră propuneri.

Tovarășe Pătrănescu planul cincinal e reflect și asupra muncii noastre putem spune profesionale deci și în această direcție noi în cadru colegiului am început munca cu puteri sporite lăsând în urmă lipsurile care leam caustat în anul 1950.

Tov. din colegiu sunt sănătoși și toți muncim în întreceri însă la noi nu cantitativ ci calitativ acestea sunt agajamentele pe care ni leam luat.

[...].

Cu salutări tovrărășești

Nicu și Aurica

Luptăm pentru pace”

Constatăm că avem de a face cu o scrisoare semnată Nicu și Aurelia, care este trimisă unor prieteni (familia Pătrănescu) și în acest context surprinde adresarea „*Dragi tovrărăși*” în loc de firescul *Dragi prieteni*. Încheierea este de asemenea ciudată prin formularea „*Cu salutări tovrărășești*” și mai ales lozinca „*Luptăm pentru pace*” – utilizată până târziu în redactările cererilor populației adresate oficialităților, cum ar fi cele prin care se solicita efectuarea concediului de odihnă de exemplu –, în locul obișnuitului *Cu bine* sau *Cu drag*.

Cuvântul *tovrărăș*, prin forma sa prescurtată „*tov.*”, apare de 8 ori în textul scrisorii, în care expeditorii Nicu și Aurica se adresează „*tovrărășește*” „*tov. Pătrănescu*”. Acest mod de adresare implică respectul datorat unui superior, probabil ca urmare a activității desfășurate de Nicolae Pătrănescu în sectorul verificărilor membrilor de partid, chiar dacă contextul scrisorii lasă să se înțeleagă legături prietenești între expeditori și destinatar.

Boala de care suferea expeditorul este relatată într-o manieră confuză, cu formulări ce provoacă zămbete: doctorul l-a tratat, în mod eronat, pentru o afecțiune la ureche, pe când el urma de mai mult timp un tratament pentru cap.

Critica și autocritica, cele două concepte des întâlnite în practica ședințelor organizațiilor de bază ale PCR/PMR, își fac loc și în scrisoarea de față și încă într-

un mod care stârnește râsul: autorul scrisorii își face autocritica că a răcit pentru că a umblat în luna decembrie cu șapcă în loc de căciulă. Nicu a cutreierat satele buzoiene în decembrie fără căciulă din dorința de a arăta ca un adevărat activist de partid: cu șapcă. Șapca a fost un adevărat simbol vestimentar al comuniștilor. La începutul anilor '50 mulți oameni educați și formați în perioada interbelică căutau să se adapteze la noua epocă și să se delimiteze de ceea ce putea fi catalogat drept „*atitudine mic burgheză*”. De aceea unii au renunțat la obișnuita pălărie și la cravată în favoarea șepcii, pentru a avea un aspect cât mai proletar. Nicolae Ceaușescu purta șapcă când mergea în vizitele oficiale de pe șantierele sau ogoarele patriei.

Dacă în ceea ce privește folosirea noțiunii de „*plan cincinal*” în descrierea relațiilor de familie suspectăm o tentă de ironie, lucrurile devin serioase atunci când autorul scrisorii vorbește despre planul cincinal și eforturile depuse pentru a depăși lipsurile manifestate în cursul anului 1950, referindu-se la activitatea profesională.

Evident, sunt evocate și angajamentele luate pentru o activitate profesională mai bună în cursul anului 1951, când colectivul de activiști buzoieni vor urmări creșterea calitativă a muncii lor.

Tot din Buzău, scria la 18 ianuarie 1951 un alt fost coleg:

„*Stimate Tov. Pătrănescu,*

În primul rând te rog să mă scuzi că îți dau răspuns așa de târziu la biletul ce mi l-ai trimis. M-am bucurat mult că în munca pe care Ți-a încredințat-o Partidul nostru, nu ai uitat de Tov. cu care ai lucrat.

[...] copii o duc bine cu școala, peste puțin timp mi se împlinește dorința mea de a avea 2 pioneri, pentru că va primi cravata roșie și băiatul pe care îl am mai mic. Cu serviciul o duc bine acum m'am obișnuit cu Tov. activiști de aici cât și cu poporul.

[...].

Complimente din partea mea Tovarășei Pătrănescu [...].

Îți transmite un cald salut tovărășesc

Șerban”.

Și în această scrisoare cuvântul „*Tov.*” apare de mai multe ori. Surprinde oarecum folosirea formei „*Tovarășa Pătrănescu*” atunci când se referă la soția activistului, deoarece știm faptul că respectiva nu era membră de partid.

În anul 1949, după modelul sovietic – unde se înființaseră încă din 1922 –, în România au apărut primele detașamente de pionieri, sub coordonarea Uniunii Tineretului Muncitoresc (UTM). Organizația pionierilor avea ca scop „*sub conducerea UTM, să însușească școlărilor, între 9 și 14 ani, dragostea înflăcărată pentru RPR și pentru PMR, care călăuzește pașii poporului muncitor, pentru împlinirea socialismului*”. La 30 aprilie 1949, în sala teatrului Giulești (pe atunci Palatul Cultural „Gheorghe Gheorghiu-Dej”) au fost făcuți pionieri primii 500 de elevi. Până în mai 1950, intraseră în detașamentele de pionieri peste 130.000 de

copii. Principalul rol al organizației de pionieri era „*acela de a ajuta școala în crearea omului nou, în crearea unui om legat de partid, unui om devotat clasei muncitoare, devotat patriei*”¹³. În acest context trebuie văzută bucuria semnatarului scrisorii atunci când se laudă că va avea al doilea pionier în familie.

Interesantă este separarea pe care o face între „*Tov. activiști*” și „*popor*”, sugerând două entități distincte, „noi” și „ei”.

Scrisoarea se încheie cu „*un cald salut tovărășesc*”.

Analiza celor patru scrisori demonstrează cât de mult vocabularul și ideile propagandei de partid au pătruns în limbajul curent al activiștilor. Diferența este evidentă dacă comparăm scrisoarea soției lui Nicolae Pătrănescu – simplă membră a UFDR, care are un limbaj normal, obișnuit –, cu scrisorile celorlalți expeditori, angrenați în sistemul propagandistic al partidului. Activiștii foloseau – chiar și în relațiile prietenești sau de familie –, un vocabular straniu, în care ideile propagandistice și expresiile oficiale se regăseau, într-un mod nefiresc și greu de înțeles astăzi, până și în limbajul de zi cu zi.

Bibliografie:

Arhivele Naționale Istorice Centrale, Fond CC al PCR Secția Organizatorică. Dosare anexă, dosar nr. 158/1950.

Ștefania CIUBOTARU, *De la palat regal la Palat al Pionierilor (1949 – 1977) – o filă din istoria Palatului Cotroceni* [catalog de expoziție], Muzeul Național Cotroceni.

Dinu C. GIURESCU (coord.), *Istoria Românilor*, vol. X, *România în anii 1948-1989*, București, Editura Enciclopedică, 2013.

IDEM, *România în timpul lui Gheorghe Gheorghiu Dej*, București, Editura Enciclopedică, 2015.

Ioan LĂCUSTĂ, *1948-1952. Republica Populară și România*, București, Editura Curtea Veche, 2005.

Lista ilustrațiilor:

Fig. 1 – Cartelă de îmbrăcăminte din 1949 (colecție privată).

Fig. 2 – Vignete emise în sprijinul Coreei de Nord – 1949 (colecția autorului).

¹³ Ștefania Ciubotaru, *De la palat regal la Palat al Pionierilor (1949 – 1977) – o filă din istoria Palatului Cotroceni* [catalog de expoziție], Muzeul Național Cotroceni, p. 5.

Fig. 3 – Macheta mărcii poștale *I.V. Stalin – 70 de ani*, 1949 (Muzeul Național Filatelic).

Fig. 4 – Modelar de culoare *I.V. Stalin – 70 ani* 1949 (Muzeul Național Filatelic).

Fig. 5 – Plic adresat lui Nicolae Pătrănescu la Regionala de partid Turda (colecția autorului).

Fig. 6 – Scrisoare adresată lui Nicolae Pătrănescu în decembrie 1949 (colecția autorului).

Fig. 7 – Plic adresat lui Nicolae Pătrănescu la Regionala de partid Rodna (colecția autorului).

Fig. 8 – Plic adresat lui Nicolae Pătrănescu la Colegiul de partid Bistrița (colecția autorului).

MUNCITORI-FUNCȚIONARI C
 8 metri țesături de bumbac și 84 puncte diverse.
 VALABILĂ PENTRU BUCUREȘTI

CARTELĂ DE ÎMBRĂCĂMINTE
 No. 227218

1949 I-IV, 1949 – 31.XII.1949

Întreprinderea Unirea Atenei țară
 Instituția _____
 Numele Solir E. manil
 Prenumele _____
 Domiciliul _____ Str. _____ No. _____

N-rul buletinului de populație 2671
 MINISTERUL COMERTULUI ȘI ALIMENTAȚIILOR
 Direcțiunea Planificării
 DIRECTOR. Amely

INSTRUCȚIUNI

1 m. stofă lățime 1,00-1,40 m. 24 pct.	Confecțiuni din țesături diverse
1 m. stofă lățime 0,70-1,00 m. 12 "	1 palton bărbătesc 20 "
1 m. stofă palton 40 "	1 costum bărbătesc 20 "
1 m. stofă pardesiu 24 "	1 sacou 24 "
1 m. mătase până la 1 m. lat 4 "	1 pereche pantaloni 24 "
1 m. mătase peste 1 m. lat 8 "	1 pardesiu bărbătesc 60 "
1 moșier ată (200 m.) 1 "	1 costum băieți 48 "
1 pereche ciorapi 4 "	1 palton băieți 50 "
1 flanelă corp 16 "	1 pardesiu băieți 50 "
1 flanelă indispensabilă 10 "	1 costum copii 24 "
1 combinașon mătase 8 "	1 palton copii 20 "
1 chilot damă 6 "	1 pardesiu copii 20 "
1 cămașă milaneză 12 "	
1 chilot copii 3 "	

Confecțiuni din țesături de bumbac

1 cămașă tricotată sau confecționată 5 m.
 1 pereche chiloși 1 m.
 1 pereche indispensabile 2 m.

Cartela nu este transmisibilă. — Poate fi folosită în comun în aceeași familie.

Fig. 1 – Cartelă de îmbrăcăminte din 1949 (colecție privată)

Fig. 2 – Vignete emise în sprijinul Coreei de Nord – 1949 (colecția autorului)

Fig. 7 – Plic adresat lui Nicolae Pătrănescu la Regionala de partid Rodna (colecția autorului)

Fig. 8 – Plic adresat lui Nicolae Pătrănescu la Colegiul de partid Bistrița (colecția autorului)